

Atypisk ansatte

Stor stigning i stillinger på mindre end 20 timer om ugen

De sidste år er der kommet godt gang i det danske arbejdsmarked. Antallet af job er steget med ca. 150.000 de sidste fem år. Ud af de job er 80.000 deltidsjob. Det er mere end halvdelen af jobfremgangen. Langt størstedelen af disse arbejder under 20 timer om ugen. En kortlægning af, hvem der varetager deltidsjob, viser, at det udover studerende er kvinder, personer med ikke-vestlig oprindelse og ufaglærte. Blandt de ufaglærte arbejder hver 5. under 20 timer om ugen.

af senioranalytiker **Emilie Agner Damm**

4. juni 2018

Analysens hovedkonklusioner

- Ud af de 150.000 job, som blev skabt fra 2012 til 2017, er kun knap halvdelen fuldtidsjob. Det betyder, at der er kommet 80.000 flere deltidsansatte lønmodtagere gennem de seneste 5 år. Langt størstedelen af disse arbejder under 20 timer om ugen.
- En del af deltidsjobbene varetages af studerende og fleksjobbere. Ser man bort fra disse grupper, er det især kvinder, personer med anden etnisk oprindelse end dansk og ufaglærte, som arbejder under 20 timer om ugen.
- Blandt faglærte og personer med en videregående uddannelse arbejder under 10 pct. af lønmodtagerne under 20 timer om ugen. Blandt ufaglærte er det hver femte.
- Mens arbejdsgiverne i flere år har efterlyst mere arbejdskraft, er der altså en stor gruppe lønmodtagere med en lav arbejdstid. LO har for nylig vist, at der i Danmark er omkring 196.000 deltidsansatte, som ønsker at arbejde mere, end de gør i dag.

Kontakt

Senioranalytiker
Emilie Agner Damm
Tlf. 33 55 77 15
Mobil 27 35 85 95
ead@ae.dk

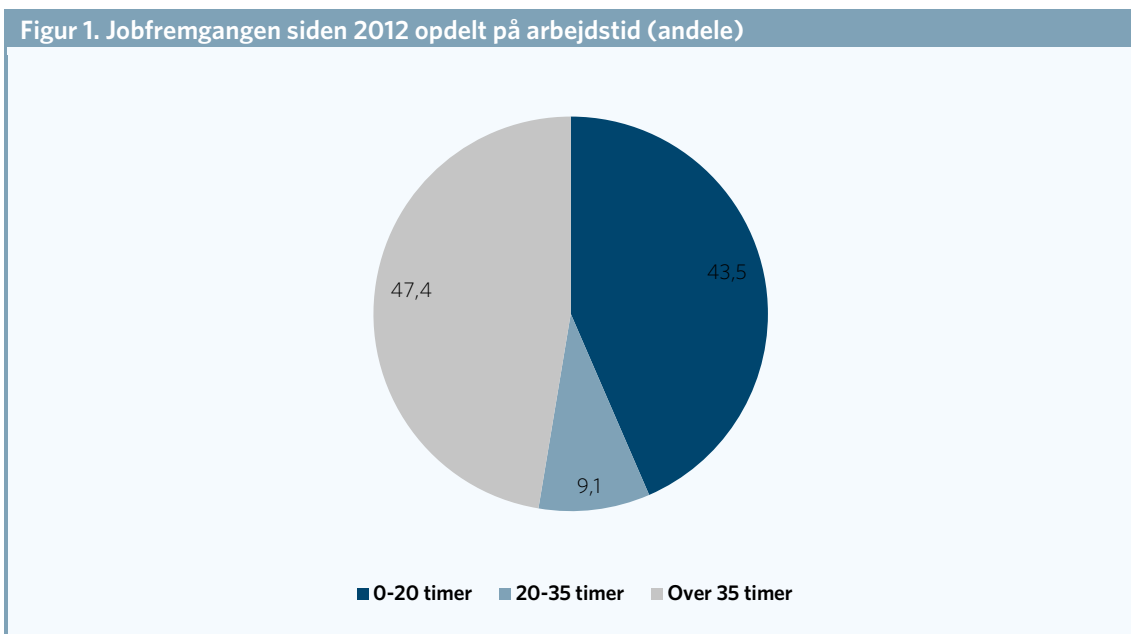
Kommunikationschef
Mikkel Harboe
Tlf. 33 55 77 28
Mobil 28 36 87 50
mh@ae.dk

80.000 flere deltidsjob på fem år

Siden 2012 er der sket en betydelig fremgang på det danske arbejdsmarked. I dag er der flere lønmodtagere end nogensinde før. Mens antallet af lønmodtagere er rekordhøjt, gør det samme sig dog ikke gældende, hvis man i stedet opgør antallet af fuldtidspersoner.

At der er en større stigning i antallet af lønmodtagere målt i personer end i fuldtidspersoner tyder på, at mange af de job, som er blevet skabt i løbet af de seneste års økonomiske fremgang, er deltidsjob.

Siden 2012 er beskæftigelsen steget med mere end 150.000 personer. Figur 1 viser, hvor stor en andel af jobfremgangen, som er job på fuldtid eller et lavere timeantal. Som det fremgår, så er omkring 47 pct. af jobfremgangen båret af stillinger med over 35 timer. Modsat er ca. 44 pct. af jobbene stillinger med mindre end 20 timer ugentligt.

Anm: Personer registreret med 0 timers beskæftigelse er ikke vist i tabellen. Se boks 1 for metode og afgrænsning.
 Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistik

Tabel 1 viser udviklingen i beskæftigelsen opdelt på arbejdstid. Der er 66.000 job med en arbejdstid på 20 timer eller mindre og 14.000 job med en arbejdstid på mellem 20-35 timer. Samlet betyder det, at knap 80.000 ud af de 150.000 er ansat på deltid.

Tabel 1. Udvikling i beskæftigelse opdelt på arbejdstid, 2. kv. 2012 - 2. kv. 2017

	2012	2017	Ændring 2012-2017	
		1.000 personer		Pct.
0-20 timer	481,2	546,9	65,8	13,7
20-35 timer	593,5	607,3	13,8	2,3
Over 35 timer	1.460,4	1.532,0	71,6	4,9
I alt	2.551,9	2.703,1	151,3	5,9

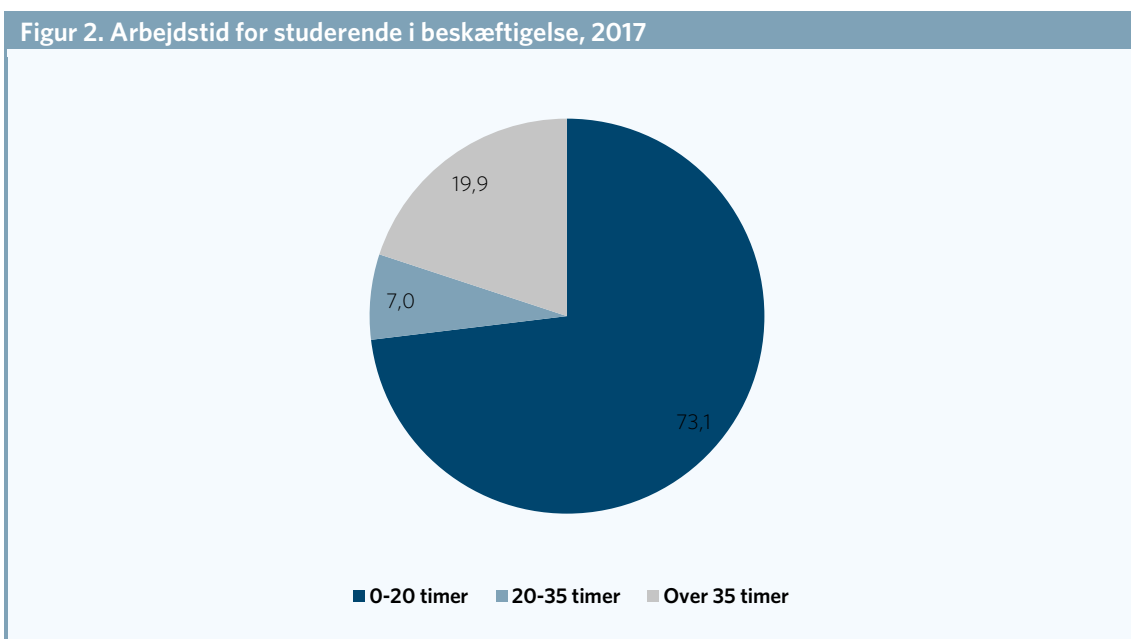
Anm: Personer registreret med 0 timers beskæftigelse er ikke vist i tabellen. Se boks 1 for metode og afgrænsning.
 Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistik

En betydelig del af jobfremgangen er også sket inden for brancher, hvor AE tidligere har vist, at antallet af deltidsjob er højt. Det gælder f.eks. inden for handel og hotel og restauration.

Fremgangen i deltidsjob skyldes ikke kun flere studerende og fleksjobbere

I Danmark er der tradition for, at mange studerende arbejder ved siden af deres uddannelse. Tre ud af fire af de studerende, der arbejder ved siden af deres uddannelse, har en ugentlig arbejdstid på under 20 timer. Det er vist i figur 2.

Fra 2012 til 2017 er der sket en stigning i antallet af studerende i deltidsbeskæftigelse, men denne stigning kan ikke forklare hele stigningen i antallet af deltidsjob. Stigningen i antallet af studerende med en arbejdstid under 20 timer er på 25.000.

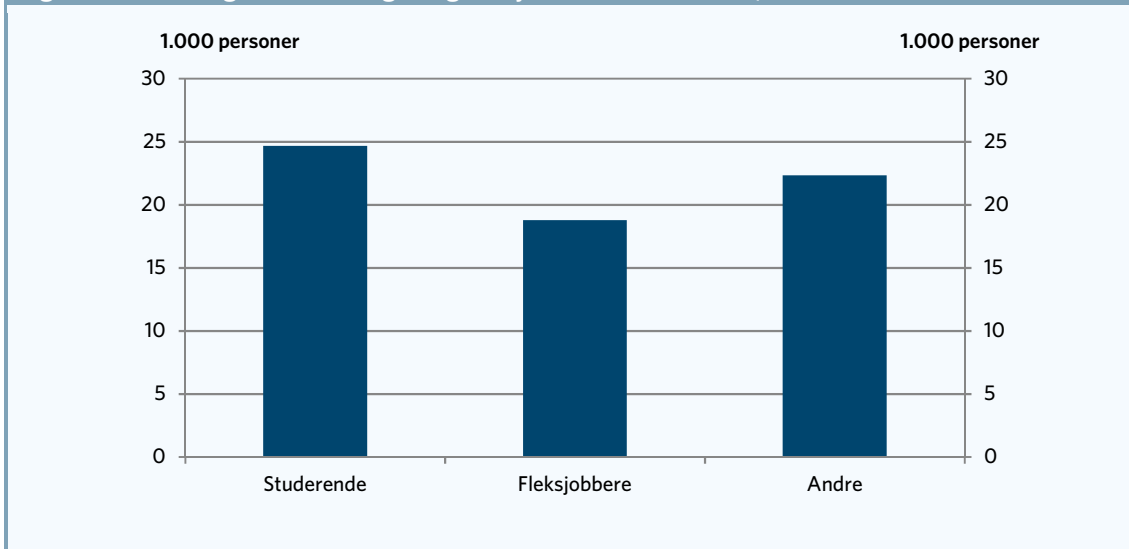
Anm: Personer registreret med 0 timers beskæftigelse er ikke vist i tabellen. Se boks 1 for metode og afgrænsning.
 Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistik

Efter fleksjobreformen i 2013 er der sket en stigning i antallet fleksjobbere, som har en arbejdstid på under 20 timer om ugen. Flexjobreformen gjorde det nemlig muligt for fleksjobbere på den nye ordning at få et fleksjob med en arbejdstid på helt ned til få timer ugentligt.

Figur 3 viser stigningen i lønmodtagere med en ugentlig arbejdstid under 20 timer alt efter om de er studerende, fleksjobbere eller andet.

Figuren viser, at selvom der fra 2012-2017 er sket en stigning i både antallet af studerende med deltidsjob og antallet af fleksjobbere med en lav arbejdstid, så kan disse to ting ikke forklare den stigning, som ses i antallet af job med en ugentlig arbejdstid under 20 timer.

Figur 3. Lønmodtagere med en ugentlig arbejdstid under 20 timer, 2017

Anm: Personer registreret med 0 timers beskæftigelse er ikke vist i figuren. Se boks 1 for metode og afgrænsning.
 Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistik

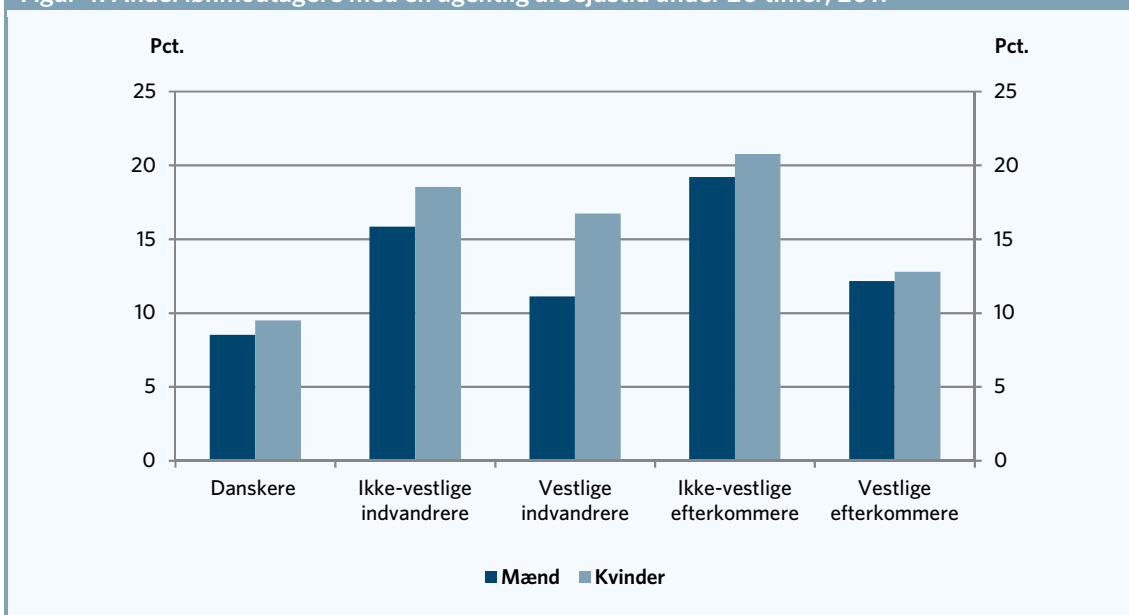
Mange kvinder og personer med udenlandsk oprindelse arbejder deltid

I det følgende tages der udgangspunkt i lønmodtagere med en ugentlig arbejdstid under 20 timer om ugen, som ikke er hverken studerende eller i fleksjob.

Figur 4 viser, at personer med anden oprindelse end dansk i højere grad end danskere arbejder deltid. Det skyldes især, at ikke-vestlige indvandrere og efterkommere oftere arbejder under 20 timer om ugen. Faktisk er andelen af ikke-vestlige indvandrere med en ugentlig arbejdstid under 20 timer næsten dobbelt så høj som blandt danskere.

Figur 4 viser ligeledes, at kvinder hyppigere arbejder i deltidsjob. Det gælder på tværs af etnicitet, men forskellen er størst blandt vestlige indvandrere.

Figur 4. Andel lønmodtagere med en ugentlig arbejdstid under 20 timer, 2017

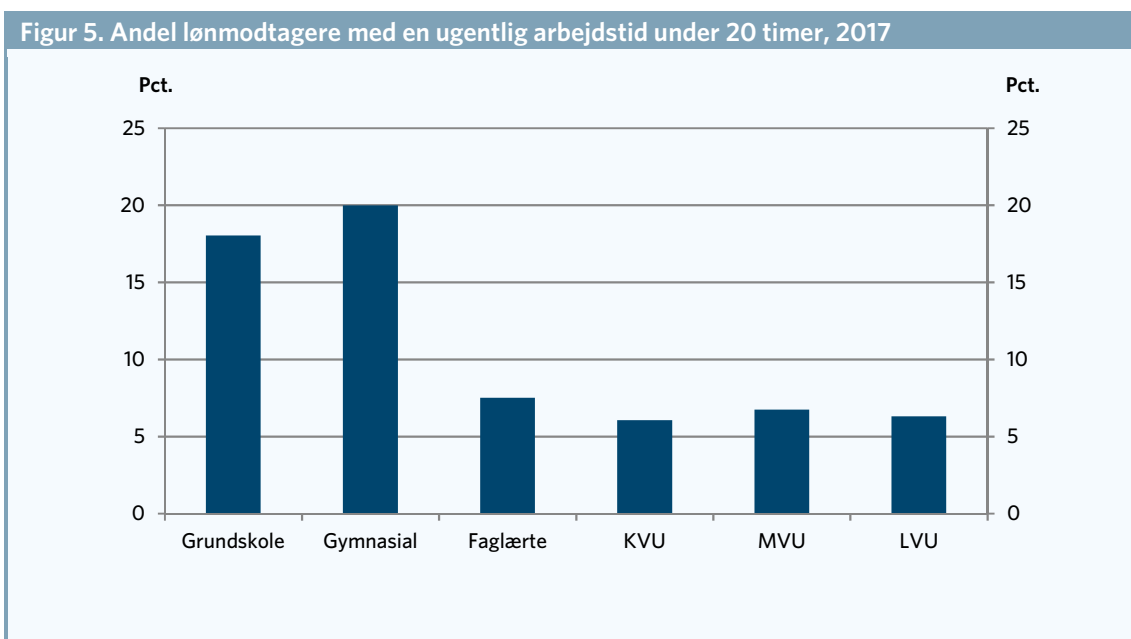
Anm: Eksklusive studerende og fleksjobbere. Personer registreret med 0 timers beskæftigelse indgår ikke i figuren. Se boks 1 for metode og afgrænsning.
 Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistik

Hver 5. ufaglærte arbejder under 20 timer om ugen

Der er væsentlige uddannelsesforskelle, når det kommer til andelen af lønmodtagerne, som arbejder deltid. Det gælder selv, hvis der ses bort fra studerende og fleksjobbere.

Ser man på personer med en erhvervskompetencegivende uddannelse – dvs. en erhvervsfaglig eller videregående uddannelse – arbejder 6-7 pct. af lønmodtagerne under 20 timer om ugen.

Blandt ufaglærte og personer med gymnasiale uddannelser er billedet et helt andet. 18 pct. af ufaglærte lønmodtagere arbejder under 20 timer om ugen, mens det gælder for 20 pct. af lønmodtagerne med gymnasial uddannelse. Hver femte lønmodtager på det danske arbejdsmarked uden en erhvervskompetencegivende uddannelse, arbejder altså mindre end 20 timer om ugen. Det fremgår af figur 5.

Anm: Eksklusive studerende og fleksjobbere. Personer registreret med 0 timers beskæftigelse indgår ikke i figuren. Se boks 1 for metode og afgrænsning.

Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistik

Der er et arbejdskraftpotentiale i at øge arbejdstiden for deltidsansatte

Selvom beskæftigelsen er steget gennem de seneste fem år, og ledigheden ligger lavt, så er der fortsat en vis arbejdskraftreserve blandt personer, der allerede er i beskæftigelse.

Det typiske svar, hvis en virksomhed mangler arbejdskraft, er at ansætte flere personer. Problemet kan dog også løses ved at øge arbejdstiden for de personer, som allerede er beskæftigede, men arbejder få timer om ugen.

Det er naturligvis ikke muligt for alle at øge deres ugentlige arbejdstid. Studerende og fleksjobbere er blandt eksemplerne på personer, hvor det er meningsfuldt, at de arbejder mindre end fuld tid. Af registerdata er det ikke muligt at se, hvorvidt lønmodtagere arbejder mindre end fuld tid af egen fri vilje, eller fordi de ikke kan finde beskæftigelse med flere arbejdstimer. Det kan være lønmodtagerens eget valg, fordi det passer godt i den livssituation, som han eller hun står i, eller det kan skyldes, at lønmodtageren ikke kan få en ansættelse med en højere arbejdstid.

LO har for nyligt udarbejdet en analyse, som viser, at der i øjeblikket er 258.000 personer på arbejdsmarkedet, som ønsker at arbejde mere, end hvad de gør. Heraf er 196.000 personer ikke-studerende. De ønsker i gennemsnit at øge arbejdstiden med 10,1 timer¹. Der er altså et stort antal personer på arbejdsmarkedet, som ønsker at arbejde mere.

Fra tidligere AE-analyser ved vi, at mange af de deltidsansatte arbejder inden for nogle af de brancher, hvor virksomhederne melder om mangel på arbejdskraft. Det gælder f.eks. inden for rengøring, handel og hotel og restauration. Der ligger derfor et væsentligt potentiale for virksomhederne i at øge de deltidsansattes arbejdstid.

---

¹ Se <https://lo.dk/wp-content/uploads/2017/11/opb2.pdf>

Boks 1. Sådan har vi gjort

Lønmodtagere: Antallet af lønmodtagere er opgjort samlet, således at alle lønmodtagere er medregnet uanset arbejdstid. Det gælder også personer, hvis primære beskæftigelse er selvstændige, men som ved siden af har et lønmodtagerjob. Personer medregnes kun som lønmodtagere den del af måneden, som deres ansættelsesforhold løber over.

Hver person kan dermed kun indgå i beskæftigelsen et sted pr. dag. For personer med flere job er den primære beskæftigelse valgt ud fra antallet af dage, beskæftigelsen løber over. Hvis en person har flere job med lige lange ansættelser, vælges det job med flest løntimer. Har en person flere ansættelser med lige mange løntimer, vil det job med den højeste løn blive vægtes som det primære job. Denne opgørelsesmetode følger DST's opgørelse af lønmodtagere.

Arbejdstid: Den ugentlige arbejdstid er beregnet ud fra det gennemsnitlige timeantal pr. dag i de dage, som ansættelsen har været i den enkelte måned. Inddelingen i arbejdstid er dannet på baggrund af oplysninger i DST's register for lønmodtagerbeskæftigelse. Det registrerede antal timer er derfor *betalte* timer, hvilket i nogle tilfælde kan afvige fra antallet af lagte timer. For personer, der har betalt fravær, vil den betalte del af deres fravær indgå i antallet af betalte timer. Ubetalt fravær indgår derimod ikke i opgørelsen. På samme måde er der også en forskel mellem antallet af betalte timer for personer, der har betalt overarbejde og personer, der ikke har. For personer med ubetalt overarbejde, registreres de ekstra timer ikke, eftersom der ikke betales for dem. For personer med udbetalt overarbejde registreres det antal af timer, som der betales for. Det betyder også, at en person som f.eks. får dobbelt takst for overarbejdstimer, registreres med 2 betalte timer for hver overarbejdstime. Man kan derved komme til at overvurdere arbejdstiden for nogle personer.

Danmarks Statistik "lukker huller" i registret, hvis en person har været midlertidigt fraværende fra en arbejdsplads i mindre end 45 dage. Den registrerede arbejdstid for disse ansættelser er 0 timer. Derfor er beskæftigede med 0 timer holdt ude af opgørelsen over arbejdstid, så man ikke fejlfortolker disse personer som havende en meget lav arbejdstid.

Arbejdstiden er inddelt i intervaller efter den gennemsnitlige arbejdstid pr. dag. Den gennemsnitlige arbejdstid pr. dag er fundet ved at dividere antallet af betalte timer med antallet af dage, som ansættelsen har været i den pågældende måned. Følsomhedsanalyser viser, at analysens konklusioner ikke ændres, afhængig af, om man beregningsteknisk opgør den gennemsnitlige ugentlige arbejdstid pr. dag eller pr. måned samt om grænserne sættes ud fra en måned på 30 eller 31 dage. For at sikre, at personer ikke "hopper frem og tilbage" mellem de forskellige timeintervaller som følge af et forskelligt antal dage i hver måned, sammenlignes 2. kvartal med 2. kvartal.

Fleksjob: I analysen betragtes alle personer, der ifølge Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekrutterings forløbsdatabase, DREAM, har været i fleksjob i en del af året, som fleksjobbere.

Studerende: Studerende er defineret som personer, der i den pågældende måned var i gang med en ordinær fuldtidsuddannelse ifølge DST's elevregister, KOTRE.

Uddannelse: Uddannelse er opgjort ultimo september året før ud fra DST's uddannelsesregister.